

МАТВІЄВА СПАДЩИНА

З минувшини поліського села

Перипетії колективізації

З приходом Червоної Армії у Матіївці почала відновлюватись і радянська влада. Правда, до 1949-50 рр. селяни хазяйнували одноосібно, збираючи при цьому непогані врожаї.

Приміром, Олексію Тхоруку з його 8 десятин землі було доведено здати річний податок у вигляді 40 центнерів зерна, 200 кілограмів молока на одну корову, 4 центнери м'яса, а також картоплі і яєць. Оскільки сім'я складалася з 4 чоловік, а старий батько Олексія, який також мешкав з ними, класифікувався як окрема сім'я, то Тхорукам дозволялося мати дві корови. Насправді ж селяни володіли трьома, всякий раз виганяючи одну до лісу, коли з'являвся хтось із представників влади.

Непродуктова частина податку включала в себе вивезення своїми кіньми 40 кубометрів лісу.

Ясна річ, Тхоруки працювали на совість. Тому здати усе вищезазначене їм було під силу. Але не всі селяни могли це зробити. Тим більше після того, як податок збільшили вдвічі та стали агітувати матіївців вступати в колгосп.

Колективне господарство в селі утворилося 1 січня 1950 р. Назвали його іменем члена Політбюро ЦК ВКП (б), колишнього радянського керівника України Микити Хрущова. Першими до колгоспу змусили вступити ті родини, члени яких воювали в УПА.

Усупільнення землі, реманенту та худоби нерідко супроводжувалось беззаконням. Згідно свідчень одного матіївця, коли його «переконували» вступити до колгоспу, то пальці лівої руки затиснули дверима, а в праву встромили ручку, аби було чим підписати заяву про вступ.

Останніми в колгосп вступили Федір Ілляк і Олексій Тхорук. Так і не став колгоспником Антип Садовчук.

Насильницька колективізація викликала рішучий спротив місцевих боївок УПА. Як наслідок — великі жертви з обох сторін, загибель безневинних.

Що й казати, лячно жилося тоді матіївцям: удень одна влада, вночі — інша. Та й розібратися, де правда, а де кривда, було непросто. Адже колективізації підлягали будівлі, які селяни зводили власними руками, реманент, що купували чи виготовляли, худоба, котру вигодовували з пуп'янка, коні, яких леліяли. А тут ще й млин у Тучин перевезли... Словом, простіше було полишити колгосп, сільське життя та завербуватися на роботу у Кривий Ріг чи на Донбас, що дехто й зробив.

Першим керівником колгоспу ім. Хрущова став Михайло Залізнюк, бухгалтером — Петро Потапчук, бригадиром — Хома Юрчук. На посаді голови сільради почав працювати Трохим Ілляк, секретаря сільради — Микола Звірковський. Через деякий час усім стало зрозуміло остаточно — радянська влада — це всерйоз і надовго. Тож уже в другій половині 50-х рр., приблизно до 1960-го, сільське життя стабілізувалось.

● Будівлі колгоспних тваринницьких ферм с. Матіївка. 1955 р.

● Ланка Ніни ТАРАСЕНКО (у середньому ряду четверта зліва) не тільки сумлінно трудилась, а й чудово співала. А акомпанував хористам багаторічний завідувач сільським клубом Ростислав ТХОРУК (на фото з баяном). Знімок 1956 р.

